

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

IVASUTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ ifj. GÖRGEY LÁSZLÓ ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőcég:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14- kor.
Fél évre 7- kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-től 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részvénytárs.”-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Tanulmányutak.

Miskolcz, 1902. szeptember 7.

(—ko—) Hogy a magyar vasutas a szépért, a jóért s a nemesért mennyire lelkesedik, az már közismert dolog, most pedig ujabban egy nemes törekvéstről tesz tanubizonyítást, midőn szaktudásának gyarapítására, izlésének nemesítésére s tapasztalainak öregbitésére tanulmányutra indul.

Ez az első tekintetre nem is látszik valami nagy dolognak, de a ki a vasutasok anyagi helyzetét ismeri, szolgálati viszonyaival tisztában van, az nem tudja ezt a nemes törekvést, dicséretes felbuzdulást eléggé méltányolni.

Az a szegény vasutas, hogy a szerzett tapasztalatokkal a vasutintézetnek s a társadalomnak szolgálhasson, amugy is szorult anyagi helyzetében filléreit összerakva, magától minden nélkülözhetőt megvonva, hozza meg az áldozatot. Még nagyobbnak tűnik fel az áldozat előttünk akkor, ha meggondoljuk, hogy azt a szűk marokkal adott szabadságidőt használja fel arra, a mire egy év fáradságos munkája után üdülésre, pihenésre feltétlen szüksége volna.

Ez év folyamán már több száz vasutas kartársunk indult tanulmányutra s midőn ezt örömmel regisztráljuk, dicsérettel és elismeréssel kell adóznunk a *Vasuti és hajózási clubnak*, a mely ez irányban kezdeményező, úttörő volt.

De ezzel még meg nem elégedhetünk.

Szükségesnek tartjuk még, hogy a mi altisztjeink is kövessék ezt a szép példát, mert a művelődésre ez a kor intelligenciájánál fogva igényt tarthat, sőt arra törekedni kötelességében áll.

Magának az intézetnek állana első sorban is érdekében, hogy e karnak kiválóbbjait a különféle szakokból kiválasztva, ily irányban anyagilag támogassa, mert a segítő fillérek más oldalról mint csengő arany térne vissza.

Vannak az altiszteknek a saját kebelükben létesített társas körei, ezek volnának hivatalosan évenként néhány tagot tanulmányútra kiküldeni, a kik visszatérve, számot adnának a látottakról, a tapasztaltakról, hogy azokból közvetve a többi társak is épülhessenek.

Hogy pedig az altisztek között ez az eszme nem új, azt mutatja az a ténykörnyezet is, hogy a máv. állomási előjárók körében Borisz János halmaji állomási előjáró kezdeményezésére ily célú egyesületet akarnak felállítani.

Őszintén gratulálunk a nemes szándékhoz és hisszük, hogy a kellő módokat és utat a megvalósításhoz meg fogja találni, annál is inkább, mert az eszméért egy derék, kipróbált, áldozatra kész gárda lelkesedik és hisszük, hogy a támogatástól a felsőbbség sem fog ridegen elzárkózni.

Felkérjük hátralekos előfizetőinket, hogy az esedékessé vált díjakat kiadóhivatalunknál mielőbb fizessék be, mert ellenkező esetben a lap küldését be fogjuk szüntetni!

TÁRCZA.

A paradicsom.

*Te üdvödel egy almáért eladtad,
Oh Ádám, mily könnyelműség!
Ha én lehettem volna a helyeden,
A paradicsom állna még.*

*De hogyha hajdan szőlő — az lett volna,
S nem alma, mi próbára tesz,
Ugy jó barátom, — azt hiszem, belátod —
Ismél nem vón' probléma ez!*

(Lessing)

Legíff. Ábrányi Kornél.

Dilemma.

— A „Haladás“ eredeti tárczája. —

I.

A tánczó párok mosolygó arczezal, ragyogó szemekkel surrannak tova a fényes bálteremben. Fehér ruháikban a leányok, világos pompában az asszonyok a napsugaras tavaszt varázsolják a szemlélődő elé, a mint pihegő kebelével, nyitott ajakkal tűnnek tova tánczosuk karján.

A vasut jogvédelméről.

(4) — Irta dr. Filesz Lajos fogalmazó. —

A törvény a 112. §-ban „az illetékes vasuti közeg részéről való előzetes figyelmeztetést“ állítja oda conditio sine qua non-ként.

Eszerint a kihágás, ha az előzetes figyelmeztetés megtörtént, — akár provideált, akár nem provideált rendelkezés (szabály) megszegése által, még pedig akár a biztonságra, akár a rendre vonatkozólag követett el, a 112. §-ba ütközik és akként nyeri illetékeségét; míg az előzetes figyelmeztetés hiánya a 111. § illetékességét involválja.*)

A kérdés végleges és helyes megoldása érdekében tehát vagy az említett „figyelmeztetés“ feltétele mellett kell maradnunk; vagy az egész distinkeziót azon alapra kell fektetni, hogy azon szabályok és rendelkezések, melyek a biztonságra (testi épség, egészség) vonatkoznak, tartozzanak a 111. § alá; míg azok a szabályok és rendelkezések, melyek a rendre és fegyelemre vonatkoznak, esnének a 112. § alá. Ez esetben az „előzetes figyelmeztetés“ kérdése elesnék. Ez utóbbi módzat azért lenne helyesebb és szükségesebb, mert ezáltal a törvény fennebb jelzett hiánya is pótolatnék.

*) E felfogással nem értünk egyet. Erre vonatkozó nézeteinket a követett gyakorlat alapján a „Haladás“ 22-ik számában kifejtettük már olvasóink előtt.

Szerk.

Árkay Zoltán a terem közepén álldogáló férfiak között nézi a tánczókat. Szemei időnként felvillanva szegződnek egy párra s követik a fordulót, a mikor az ismét eltűnik szemei elől.

A szép Ács Margit az, kit Zoltán tekintete kísér. Valahányszor elsurran mellette a szépséges leány, Zoltán szemei öntudatlanul tapadnak a leány kipirult arcára. S ez észrevette a néma hódolatot, lopva ő is ott feledi tekintetét egy pillanatra Árkay arcán.

A meleg pillantásra Zoltán hirtelen elfordul s kemény léptekkel tart a terem másik végébe.

Mert Zoltán ur haragszik. Komolyan és nagyon. És Margitnak látnia és éreznie kell, hogy ő dühös, mérges, de azért mégis jól fog mulatni a bálon. — csak azért is!

Hogy mi a harag oka, bajos elmondani. Voltaképen nem egyéb, mint az, hogy Margitnak már le volt foglalva a második négyese akkor, a mikor azt Zoltán kérte. Igaz ugyan, hogy erről előbb kellett volna Zoltánnak gondoskodni s hogy Margit, a ki kárpoztásként a soupée-esárdást maga ajánlotta föl Zoltánnak, tulajdonképen nem hibás, — ám azért Zoltán ur dühös és haragszik, kivált pedig Margitra ha-

Annak megítélése, hogy mely szabály, vagy rendelkezés bír a biztonság, vagy rendfenntartás jellegével, elsősorban a feljelentő, másodsorban a bíróság feladata lenne, amennyiben ugyan már illetékességük szabályozva nincsen.

Az Üzl. rts. és Üzl. szabályzatban foglalt tiltó, vagy parancsoló szabályokon kívül vannak egyes miniszteri rendeletek is, melyek szintén valamely speciális esetre vonatkozólag jogvédelmet kívánnak nyújtani a vasutaknak. Így pl. a vasutakon történő lopások meggátlása tárgyában; a forgalom biztonságának és a vasutüzleti rend védelme tárgyában; a vasuti alkalmazottak letartóztatása és elfogatása tárgyában stb.

A 12 éven aluli gyermekek által elkövetett és a vasuti közlekedés biztonságát veszélyeztető cselekményekért az 1887. évi 51201. számú belügyminiszteri rendelet szerint a köteles felügyelet elmulasztásának kihágása miatt az illetékes közigazgatási hatóságok által a szülők, rokonok, gyámok, vagy felügyelők vonatnak felelősségre és sújtatnak megfelelő pénzbüntetéssel.

Ezekben ismertetve a vasutak jogvédelmére szolgáló törvényes intézkedéseket, a következőkben reá szándékozom mutatni a vasut jogvédelmének néhány hiányosságára. I. A szolg. rendtartás 22. §-ának 2-ik bekezdése szerint: „Ha valamely alkalmazott hivatalos ténykedése közben akár hivatalnok társa,

akár idegen személy által megsértetik, személyében a hivatal is sértve van. Ily esetekben az alkalmazott a sértés megtorlása iránt az igazgatóság engedélyét mindenkor rendes szolgálati uton kérje ki.“

A btk. 258. §-ába ütköző rágalalmazás és a 261. §-ba ütköző becsületsértés magánvádra üldözendő bűncselekmények lévén, azok még az esetben is, ha az illető hivatalos ténykedése közben, de mint magánember sértetik meg, úgy a büntetőjog szempontjából, mint a szolgálati viszonyt tekintve, *magánügyet* képez.

Nem így áll azonban a dolog, ha akár hivatalos ténykedés közben, akár azon kívül, bárki által, de közhivatalnok ellen hivatali kötelességére vonatkozólag állított olyan tény, mely valódisága esetén bűnvádi vagy fegyelmi büntetést vonna maga után. (Btk. 270. § 2. pont.) Ez esetben a bűnvádi eljárás megindításának hivatalból van helye és az állított tény, illetőleg kifejezés valódiságának bizonyítása is meg van engedve, ha az közhivatalnok hivatásának gyakorlására vonatkozik. (Btk. 263. § 1. pont.) Ezen, bár ritkán előforduló esetekben fennálló gyakorlatunk bizonyos tekintetben indokolatlanul védelem nélkül hagyja alkalmazottjait, ugyanis bár megadatik részükre az engedély a megtorlás iránti törvényes lépések megtételére, de a szolgálatból kifolyólag, az intézet az ily ügyekbe cselekvőleg be nem foly, noha az több,

ragszik. Hogy miért, talán ő maga sem tudja, de haragszik, mert neki úgy tetszik, — punktum.

Oh te megfejthetetlen logikája a szerelmes szívnek, mely önmaga lovagolja bele magát a bosszuságba s rontja el nemcsak saját kedvet, de a más örömét is!

Igy esett meg aztán, hogy Zoltán egészen a soupée-csárdásig a kis Berényi Ilonkával foglalkozott. A halovány, vézna kis leány kipirult arczzal, dobogó szívvel hallgatta a hízegő szavakat, melyekkel Zoltán — Margit nagy keserűségére — tüntető jókedvvel halmozta el; s nem vette észre nagy boldogságában a bohó leány, hogy gavallérjának, míg őt mulattatja, tekintete csak Margitot keresi . . .

A soupée-csárdás végre összehozta Margitot Zoltánnal. Összehozta és kibékítette. Eloszlott a képzelt harag, a bohó nehezeltés s a táncz végeztével egy forró kézszorítás erősítette meg titkon azt, mit szemek a táncz alatt egymásnak vallottak.

A bái éjt követő reggelen két szerelmes leány álmodozott párnái között arról a férfiről, kit leányalmaik tündér-lovagjává avatott föl a mindehható szerelem.

A kis fehér leány-szobában a leeresztett függönyök mögött az aggódó csendben nagy szomorúság honol. Ilonka beteg.

Oh mennyivel jobban illenek a derűs fehér szobába a gondtalan kacszaj, a vig csevegés, mint az az elfojtott zokogás, mely az orvos vigasztalan szavai után a kétségbeesett szülők kebléből fakad.

Hófehér párnái között emésztő lázban fekszik a szegény kis beteg. Lázás vízióiban hangos szóval esd egy ábrándkép után. Olthatatlan szomj gyötri testét és lelkét; az egyikkel szemben tehetetlen az orvos tudása, a másikat sem oltja a jó szülők önfeláldozó szeretete.

. . . Roskatag ősz ember látogat el Árkay Zoltánhoz.

— Lányom beteg. Lázálmaiban az Ön nevét suttogja szüntelen. Talán ha látná, közelében tudná azt, kit oly szívettépően vár, talán meggyógyulna . . . talán enyhülne szenvedése, — ne ítéljen meg, hiszen a lányom beteg s az orvos . . . lemondott róla . . .

— Menjünk, — szól Zoltán s az ősz férfi könnyezve nyújtotta neki kezét.

. . . Ilonka ágya mellett ül Zoltán. Részt-

de főleg erkölcsi szempontból érdekében lenne.

Az intézet oltalmának megvonása alkalmazottjával szemben a kérdéses esetben ugyanis a következő két körülményben nyilvánul:

1. A bűnvádi uton való megtorlás, — sajtóper esetén — az alkalmazottra nézve rendszeresen kisebb-nagyobb költséggel jár, tehát a mellett, hogy szolgálatából kifolyóan megsértetett, anyagilag is áldozatot kell hoznia becsülete megvédésének. 2. Hacsak ügyvédet nem vall, sértőjével szemben magára hagyatva áll a bíróság előtt.

A 134. számú curiai döntvény szerint a btk. 270. §-a esetében sértett közhivatalnok felhatalmazása alapján a bűnvádi eljárás a kir. ügyész indítványa alapján hivatalból indítandó meg. Az ezen indítványra szolgáló meghatalmazást úgy közvetlenül a sértett közhivatalnok, valamint annak felettes hatósága is megadhatja. (Dtár. u. f. 128.) Miután tehát a szolg. rendrts. is kimondja, hogy az alkalmazott megsértésében a hivatal is sértve van, a btk. 270. §-ába ütköző rágalalmazás és becsületsértés eseteiben tehát maga az intézet, mint az illető sértett közhivatalnok felettes hatósága volna hivatva a bűnvádi eljárásnak hivatalból való megindítását a közvádlótól, a szükséges meghatalmazás megadása mellett kérni és azonkívül az alkalmazottat továbbra is jogvédelemben részesíteni azáltal, hogy

egyrészt jogi képvisellel lássa el, másrészt viselje az esetleg felmerülő perbeli költségeket is. Ugyanigy kellene eljárni az esetben is, ha a vasut, mint jogi személy ellen követetik el rágalalmazás és becsületsértés.

A 100. számú curiai döntvény szerint ugyanis rágalalmazás és becsületsértés jogi személy ellen is elkövethető, állván a jogi személy az azt alkotó fizikai személyek összességéből, ha azonban ezen rágalmozó, vagy becsületsértő kifejezés hivatalos ténykedés közben használtatott valamely alkalmazott előtt, az 1555/901. V. d. számú belügyminiszteri ítélet szerint „az másra, mint az akkor a vasutat képviselő alkalmazott hivatalos működésére nem vonatkozható.”

II. A vasutintézet ellen támasztható polgári követelések és az ellene elkövethető büncselekmények nagy száma és gyakorisága folytán nem csekély anyagi áldozatába kerül a vasutintézetnek a *jogrend védelme*, főleg azon oknál fogva, mert polgári és kiváltkép büntetőperrendtartásunk sok tekintetben nem nyújt részére elegendő jogvédelmet.

Tudjuk ugyanis, hogy a vasutintézet jogi ügyekben önképviseltetési joggal bír, tehát ügyeink (bíróági) tárgyalásait nagyrésztben szakközvegeivel láttatja el, kik a féllel (alperes, vádlott) szemben a felmerült eljárási költségeket, — valamint a tanuként kihallgatott vasutintézeti alkalmazottak is tanudijaikat — fejszámítják és megállapíttatni kérik, — az

vevő bánattal hallgatja a beteg lázas pihegését s a suttogó szavakra, a leány mélységes szerelmének önfelelt megnyilatkozására köny szökik szemébe. Kezeibe veszi a leány forró kis kezét s beszél hozzá gyöngéd szeretettel, mint apa szokott beteg gyermekéhez:

— Ilonka meg fog gyógyulni, pár nap múlva fölkel, ismét a régi, egészséges kis leány lesz s el sem fogja talán hinni, hogy beteg is volt valaha. Mire a szép őszi rózsák kivirágzanak, Ilonka ismét ott fog járkálni kis kertjében s csokorba köti majd a sok szép virágot.

— Csokorba . . . — suttogja a beteg, — s a sok virágot mind magának adom. De ugy-e akkor is velem marad, nem hagy el . . .

— Nem, Ilonka. Csak feküdjék csendesen.

— Nem szeretnék meghalni, Zoltán. Mert akkor el kellene válnom magától . . . örökre. De ugy-e nem halok meg, — nem válunk el egymástól? Soha?

— Nem válunk el, csak nyugodjék meg Ilonka.

A beteg leány mosolyogva szunyad el. Szülei könnyes tekintettel, hátalellen köszönik Zoltánnak beteg gyermekük első pihenését.

*

A lélek boldogsága erőt ad a gyöngé testnek. Ilonka egészsége lassankint javulni kezdett.

Zoltán gyakorta eljárt a lábadozó beteghez, néha órákat is eltöltött Ilonka mellett, elcsevegve egyről-másról azzal a jóleső öntudattal, hogy jót cselekedett.

Egy délután ismét ellátogatott Berényiekhez. Ilonka már egy karosszékben ülve fogadta.

— Képzeld Zoltán, ki volt itt délelőtt? Ács Margit volt nálam, ezeket a szép rózsákat hozta nekem. Akar belőlük?

Fölvett egy virágot az asztalról s a fölé hajló Zoltán kabátjára tűzte. S mialatt a férfi kabátján a rózsát igazgatta, fejét odahajította Zoltán vállára.

Zoltán megriadva lépett hátra. Most látta egyszerre, mily helyzetbe sodorták akaratán kívül a körülmények. Ilonka szerelmes belé s viszonzszerelmet hisz.

Kábult agygyal töprengett egész éjszaka. A sors egy rettenetes dilemmába sodorta.

A pusztá részvét vezette őt egyedül Ilonkához, nem szereti, nem is szerette soha, hiszen szíve, annak minden dobbanása a Margité, ki igazán és mélyen szereti őt viszont.

intézet javára, a részükre utiszámláik alapján folyósított összegek fejében.

Ezen költségek megítélését illetően bíróságaink nagyban eltérő gyakorlatot folytatnak. Egyes vidéki bíróságok a vasutintézet központi képviselőjének annyi eljárási költséget ítélnék meg, a mennyit egy ott helyben lakó ügyvéd részére állapítanának meg. Más bíróságok a vasutintézet képviselőjének az illetményszabályzat szerint megillető és beigazolt összeget (kész kiadás) megítélik ugyan, de a vasuti menetjegyek árát azon indoklással, hogy az fiktív kiadást képez, miután a vasutintézet képviselője hivatalból szabadjeggyel utazik, meg nem ítélik.

Legritkábbak azon bíróságok, melyek az összes felszámított és beigazolt eljárási költséget megítélik. Így vagyunk alkalmazottaink tanudijaival is. Bűnvádi perrendtartásunk (1896. XXXIII) az átlag leggyakoribb kihágási ügyek tárgyalására nézve a sértettet illetően az 530. § végső pontja szerint következőképp intézkedik:

„A sértett a tárgyalás határnapjáról azzal a figyelmeztetéssel értesítendő, (l. 57. mint bír. nyomt.) hogy ha nem jelenik meg, illetőleg magát nem képviselteti, a bíróság azt fogja véleményezni, hogy a közvádoló által esetleg elejtendő vádnak képviselőtét nem szándékozik átvenni.“

(Folytatjuk.)

Nem áldozhatja föl a saját és Margit boldogságát azért, mert egy halálra vált beteg leány igéretnek vette vigasztaló szavait.

De viszont feltámad lelkiismerete az ellen, hogy azt a szegény szerelmes leányt, kit az ő képzelt szerelme adott vissza az életnek, könnyörtelenül megfossza élete egyetlen boldogságától, melynek elvesztésével bizonytalanná válna mérhetetlen csalódásába a leány gyöngö teste is.

A derengő hajnal ébren találta még a nehéz gondok között átvirrasztott éjszaka után.

Tennie kell valamit, helyzete így tarthatatlan. De mit tegyen?

Sehol egy kivezető eszme, sehol megoldás e szörnyű dilemmából . . .

*

Árkay Zoltán tehát nem tudja elhatározni magát. Helyzete e határozatlanságban kétségbeejtő. Még nagyobb baj azonban az, hogy én magam sem tudom mit tegyen s így nem fejezhetem be a tázát. Kérem tehát az olvasókat, írják meg nekünk, hogy az adott körülmények között mit eselekednének, illetve tanácsoljanak megoldást arra nézve, hogy mit tegyen Árkay Zoltán?

A tanácsok alapján majd megírom a tázca végét is.

Irentruh.

A gyűrű alakú fűtőházak előnyeiről.

— Irta: Schindler Victor. —

A fűtőházak rendeltetése, hogy szolgálatképes mozdonyokat hosszabb munkaszünetek alkalmával magukba fogadjanak, míg a műhelyek tűz és víz nélküli mozdonyoknak szolgálnak védő és javító helyül. A fűtőházak tehát védelmet nyújtanak a rossz idő ellen s ezenkívül alkalmasaknak kell lenniök a mozdonyoknak pihenése alkalmával eszközlendő munkákra, a tisztítás-, a kenés-, kazánkimosás, tüzesőtisztítás, kisebb javítások és különösen még a fűtőházon kívül a tisztítócsatornákon kitisztított mozdonyok újra befűtésére. A mozdonyok vízzel és szénrel való ellátása csak a hidegebb égalj alatt (Svéd és Norvég és Oroszországban) történik szintén a fűtőházban; ezen műveleteket azonban rendszeren a fűtőházakon kívül szokás elvégezni. Ily komplikált berendezésű fűtőházakról tehát, melyekben ezen műveleteket is el lehet végezni, helyhiányában cikkünk keretében nem lesz szó.

Lássuk az egyszerű fűtőház alakokat, melyek különösen az európai kontinensen használatosak.

Innen-onnan.

Tengeri aquariumban.

Atya: Látod fiam, ez a tenta-hal.

Fiu: S mit eszik a tenta-hal?

Atya: (zavarban) Itatós papirost.

*

Azt álmodtam kedves grófom,
Elöttem ön megjelent
S térdre hullva, könyörögve
Kérte meg a kezemet.

Szép az álom és a gróf ur
Mosolyogva visszasug:
Tanulja meg Kleopátra,
Hogy az álom mind hazug.

*

Ki a szerző?

A szini előadás alatt egy ur oldalba löki a szomszédját:

— Uram, legyen szives, mutassa meg nekem a darab szerzőjét. Szeretném látni.

— Igen? Hát várjon egy kicsit, a felvonás végén megtudhatja.

— Miből?

— A ki nem fog sem pisszegni, sem fűtyölni, az lesz a szerző.

A míg a vasuti vonalak rövidek voltak és a forgalom oly gyenge volt, hogy egy-két mozdony lebonyolította a forgalmat, nem szerepeltek még „fűtőházak,” mint ilyenek. A mozdonyok eleinte mindig szabad ég alatt később fafészerekbe voltak elhelyezve. Ezen fafészerekből fejlődtek ki a forgalom emelkedésével a téglányalakú fűtőházak párhuzamos vágányokkal. A bejáratok ezen épületeknél a keskeny oldalon voltak, vágányhálózatuk elég hosszú volt, mivel a bejuthatás rendszeren váltók sorozatán keresztül történt. Ezen 1. alak hátránya a rossz világítás, rossz szelőztetés és a sok tolatás volt, miért is a másik, keskeny oldalon is hozzáférhetővé tették az épületet, mi által légvonatos és valamivel világosabb és a fél tolatást igénylő alakot kaptak.

A hosszú mozdonyosorok, melyek egy-egy vágányon állottak, holt tömegekként állottak el az egyes szükséges mozdony utját úgy, hogy idővel ezen hátrány kiküszöbölésére a vágányok hosszirányban való meghagyása mellett oldalbejárásokat is alkalmaztak és egész sor fordító koronggal látták el a bejárati vágányt. Ily módon némi hely takarítás is állott be. Ezen 2. alakot különösen kis keskenyvágányú vonalaknál alkalmazzák.

A harmadik alak megtartja a téglány alakot, de úgy a váltókat, mint a fordító korongot elejti és helyette tolópadot alkalmaz, mi által nagy helytakarítást ér el.

Az eddig megbeszélt alakok összes előnyeit igyekezik a frankfurti fűtőház, mely úgy a keskeny, mint a hosszú oldalon bir bejáratokkal és helyenként tolópadokkal úgy, hogy 10 párhuzamos vágányon 62 mozdony bármelyike kijuthat a fűtőházból, a nélkül, hogy csak 1 mozdonyt is el kellene mozdítani a helyéről.

A 4. alak a zártkör-alak (Bahnhof Grunewald Berlin.) A mozdonymszin alakja egy teljesen fedett kör, mely egyetlen bejárással bir. Ez a bejárás a kör alakú fedett épület közepén levő fordító korongra vezet, melyről sugár irányban mehetnek az egyes mozdonyok állásaikba.

Egyes vágányok hosszabbak, mások pedig rövidebbek úgy, hogy egy nagy vagy két kis mozdony elfér egy-egy sugáron, mi által az épületnek nincsen egész kör, hanem szegmentekkel megszakított sokszög alakja.

5. alak a gyűrű alakú fűtőház, melyet talán a legmodernebbnek mondhatunk, úgy a helytakarítást, mint a mozdonyokkal végzett tola-

A HÉT TÖRTÉNETE.

Miskolcz, szeptember 7.

(dr.) Társországunk, Horvátország fővárosában az elmúlt héten négy napon keresztül a francia communa-dok utcái harcainak módjára tombolt a felizgatott nép dühe, azzal a különbséggel, hogy itt nem a születési vagy a vagyoni előkelőség ellen irányult a támadás, hanem kizárólag egy a horvátokkal rokon nemzetiség, a szerbek ellen.

A zágrábi „Kolo” nevű dalosegyesület ugyanis a minap tartott összejövetele alkalmából királyunkhoz horvát király czimzéssel üdvözlő táviratot küldött, mit Szerbiának egyik elterjedtebb napilapja nagy horvát hóbortnak keresztelt el s oly értelmű kommentárral kísérte, hogy a horvátoknak egyáltalán nem lehet jogosultságuk ily ábrándok után futkosni, mert hiszen nem is képeznek még külön népfajt, nemzetiséget sem, hanem pusztán a szerbnek egyik árnyalata s így mint Horvátországnak tulajdonképen létjogosultsága sincs. Ezt a közleményt aztán átvette a Zágrábban megjelenő „Szobran” című szerb lap s még epésebb magyarázattal kísérte. Erre a horvát ellenzéki pártok kiadták a jelszót — tüntetni — s formálisan szervezték a tüntetést. Ez azonban a felizgatott tömeg fékevesztett szenvedélyében dühös rombolássá fajult. Négy napon keresztül a szerb épületek, lakások, üzletek valóságos ostromállapotnak voltak kitéve. A hol csak szerb lakott vagy szerb tulajdont véltek, oda betörték, az üzletekben

mindent összetörték s az árukat az utcára hajigálták ki, a lakásokban szintugy az összes butorokat összezúzták s darabjaikat az ablakokon át hajigálták ki az utcára. A rendőrség a nagy néptömeggel szemben szinte tehetetlen volt s tétlenül nézte a tömeg garázdálkodását. A zágrábi helyőrség hadgyakorlaton lévén, a visszamaradt egy zászlóalj a nagy tömeg megfékezésére elégtelen volt.

A támadásokat nagyjából az esteli órákban rendezték, amikor mintegy vezényszóra elottották az összes gázlámpákat abban az utcában, a lámpaoszlopokon át derékmagasságban hirtelen több sodronyt huztak úgy, hogy a lovasrendőrök és katonák a gyalogjárdán nem üldözheték a tömeget. Végül mikor már tán egy szerb üzlet, egy lakás sem maradt szétrombolatlanul, több zászlóalj katonaságot rendeltek Károlyvárosból s statáriumot hirdettek ki Zágrábban és közeli környékén ez aztán tudta végre megszüntetni a rombolást úgy, hogy most ismét egyelőre rend van a horvátok fővárosában.

Valóságos regényes lopásról adnak hírt a budapesti napilapok. Ezek szerint Scherezer Károly újpesti divatárus már január óta tapasztalta, hogy pénzét a vertheimkasszájában, mely az üzletével szomszédos lakásban állott, valaki folytonosan dézsmálja. Hiába figyelte meg alkalmazottait, rájött, hogy azok nem férközhetnek a pénzéhez. Végre az az ötete támadt, hogy ténnyel alig észrevehető jeleket csinál a kasszában tartott aranyakra és bankókra. Ez aztán

tást illetőleg. Elrendezése következő: A rendszeren fél gyürü alakú mozdonyoszinbe a mozdonyok egy a szabadban lévő fordítókorong segítségével juthatnak, melyről ölelkező vágányok vezetnek az egyes mozdonyállásokba.

A mozdonyoszin falai néha kör, rendszeren sokszög, legtöbbször fél és csak igen ritkán egész gyürü alaknak. Németországban gyakran találkozunk oly alakokkal, melyeknek két negyed gyürüből áll, melyeket egy egyenes darab köt össze.

Ilyen alaknak azután két fordító-korongja van, melyek mindegyike egy-egy negyed körhöz tartozó; a mozdonyok úgy helyeztetnek el, hogy az egyik fordító-korong elromlása esetén a másik fordító-korongon keresztül az másik negyedből az szükséges, de ki nem huzható mozdony helyett pótlást lehessen kapni legalább addig is, a míg a fordító-korong helyreállítatik.

A gyürü alakú fűtőház a hely kihasználását igen megkönnyíti, az egész fűtőház felett könnyed áttekintést enged. Növekedő forgalom esetén könnyen kibővíthető, mit azáltal, hogy a fél gyürüt esetleg megnagyítjuk, vagy oly alakuvá tesszük, hogy mozdony, helyett 1 férjen egymás mögé.

nyomra vezette. A minap egy barátjával, Wolstreich Imre többszörös háztulajdonossal kártyázott, aki játéka közben sokat vesztett. Fizetésnél Wolstreich több bankóval egyenlítette ki a veszteséget. Mikor barátja elment, Scherzer merő szokásból megnézte a kapott bankókat, majd elállott a lélekzete bámulatában, a mikor azokon a titkos tintajegyeket meglátta. Nyomban feljelentést tett a rendőrségnél, ott azonban azt az utasítást kapta, hogy figyelje meg Wolstreichot és igyekezzen tetten érni. Mult vasárnap Scherzer meghagyta alkalmazottjainak, hogyha Wolstreich jön, mondják meg neki, hogy üzleti dolgokban több napra elutazott. Este 7 óra tájban, amikor Wolstreich látogatába szokott járni, Scherzer a kasszával szemben levő ruhaszekrénybe bujt, ahonnan a kulcslyukon át a vertheimszekrényt és környékét jól figyelemmel kísérhette.

Wolstreich pontosan megjelent. Scherzerné bevezette a szobába s egy ideig elbeszélgettek. Pár percz múlva az asszonynak ki kellett menni s Scherzer magára maradt. Egy ideig hallgatódzott, majd álkulcsot vett elő, azzal kinyitotta a vertheimszekrényt s belemarkolt a bankókba. Scherzer erre rejtekéből előugrott, Wohlstreichot nyakonragadta és kiczipelte az üzletbe, a mi oly gyorsan történt, hogy Wohlstreich még akkor is kezében szorongatta a bankókat, amiket a kasszából kivett s így a tettnek az üzletben levők is tanúi lettek. Nyomban rendőrt hívtak, a ki a tetten ért tolvajt azután a rendőrkapitányságra kísérte. Az egészben az a különös, hogy Wohlstreich dusszagdaz

A mozdonyok kihuzása igen egyszerű és gyors a tolópaddal való kihuzással ellentétben.

Télen csak egyedül a kör alakú fűtőházak mondhatók jobban fűthetőeknek, mint a gyürü alakúak; a mi szintén igen előnyös, miután a szerkocsi vize a befagyás ellen biztosítva van.

A gyürü alakú fűtőházaknak a jelenleg szokásos alakban való építését először 1881-ben Sommerfeldben kezdték meg. Azóta ugy hazánkban, mint a külföldön számos ilyen fűtőház épült, jeléül használhatóságának és könnyű kezelhetőségének.

Az egyes mozdonyok közti tért igen gazdaságosan lehet a futó mozdonyjavításokra kihasználni. A világítás igen könnyen tetőablakok által lehetséges. A fűtés a hidegebb évszakokban még zordabb éghajlat alatt is a gyakori kapunyitogatások daczára könnyen történhetik. A szellőzés a kémények könnyű elhelyezése következtében szintén elég előnyösnek mondható. A felesleges vizek elvezetése igen könnyen kör alakú csatorna segítségével lehetséges, a vízzel való ellátás ugyszólván párhuzamos csatornán történhet az elvezetéssel.

A padolat is könnyen építhető és rendben tartható. A kapuk, ablakok egyszerűen he-

ember, többszörös háziur s sok készpénze is van s így szinte érthetetlen az eljárása.

* * *

Igen józú történetet elevenített fel a napokban egy nagyváradi lap az elhunyt Tisza László életéből. Mikor még Tisza Kálmán miniszterelnök volt, egy ismert nevű nagyvállalkozó felkereste egy ízben Tisza Lászlót és nagy honoráriumot ígérve neki, rá akarta venni, hogy miniszterelnök öcsésénél eszközöljön ki számára valami dolgot.

Tisza László merően a szemébe nézett a vállalkozónak s azt mondta:

Sajnálom, nem mehetek el, nincs időm. De néhány sor írást adhatok a miniszterelnökhöz.

— Oh az is nagyon jó lesz — mondotta a vállalkozó.

— No várjon, hát megírom. Leült, megírt néhány sort, lezárta a levelet s átadta a vállalkozónak.

Az pedig ment vele a miniszterelnökhöz abban a boldog hiszemben, hogy ügye sikerülni fog.

— Olvasta ön ezt a levelet? — kérdezte a miniszterelnök.

— Nem én, kegyelmes uram!

— No hát olvassa!

És a vállalkozó olvasta:

Kedves Kálmán! Minthogy nekem nincs szolgám, a kivel ezt a szemtelen fleczköt kidobathatnám, hozzád küldöm, lökésd ki te. De előbb mutasd meg neki ezt a pár sort.

lyezhetők el. A kapukat egymástól rendszeren faragott kőből való oszlopok választják el, miután a hely kihasználás miatt igen erős építő anyagot kell alkalmazni. Alapozás és tisztító-csatornák elhelyezése igen czélszerű módon létesülhet.

A melléképületek és irodák esetleg szintén képezhetik részét a gyürü alakú fűtőháznak. (Bp. nyugoti fűtőház).

Talán csak az az egyetlen körülmény mondható hátránynak, hogy a fordító-korong elromlása esetén egy mozdony sem húzható ki a fűtőházból. Ez azonban egy esetleges másik korong alkalmazásával teljesen elkerülhető és a másik korong hiányában is a fordító-korong oly egyszerű és erős szerkezetű, hogy rendes kezelés mellett soha sem törénthetik meg az, hogy szolgálatképtelenné válik.

Méltán elmondhatjuk, hogy manapság a békeség idejében teljesítenek oly szolgálatot a gyürü alakú fűtőházaink is, mint a nyugoti műhely nyugoti szárnyának mozdonyfészere 1848-ban, midőn ott a szabadságharczhoz szükséges ágyukat furták az ott levő egyetlen esztergapaddal.

HIREK.

* **Mándy Lajos miniszteri tanácsos nem megy nyugalomba.** Mándy Lajos miniszteri tanácsos, mint illetékes helyről értesülünk, e hónap tizedikén ismét elfoglalja hivatalát és átveszi régi ügyosztálya vezetését. E hír természetesen megröszélt az ellentétes kombinációt, mintha Mándy Lajos a kereskedelmi miniszterhez beadta volna nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

Dr. Bogdán Tivadar. Hosszas szenvedés után f. hó 4-én hunyta le szemeit az örök álomra *Dr. Bogdán Tivadar* orvosi tanácsadó, losonezi pályaorvos. Huszonkét esztendőig volt kötelességtudó alkalmazottja a vasutintézetnek, humánus modoráért és orvosi tudásáért osztatlan tisztelet volt része mindig.

Temetése 6-án délután volt Losonezon, melyen számosan kísérték ki utolsó útjára az elköltözöttet. Kertársai, a miskolci üzletvezetés pályaorvosi kara, diszes koszorú helyeztek ravatalára, s temetésén *Dr. Gortvai Miksa* orvosi tanácsadó vezetése alatt küldöttséggel képviseltették magukat.

* **Hymen.** Unger László az Államvasutak miskolci üzletvezetésének tisztviselője eljegyezte Vágányi Antal beregszászi birtokos kedves leányát, Iduskát. — Heynke Oszkár Államvasuti hivatalnok e hó 6-án vezette oltárhoz a debreczeni róm. kath. templomban özvegy Balogh Istvánné bájos leányát Mariskát.

* **Merénylet egy főhercegi vonat ellen.** Jenő főherceg f. hó 5-én a puszterthali hadgyakorlatra utazván, útját kellemetlen incidens zavarta meg. Éppen magános réteken robogott keresztül a vonat, amikor hatalmas kavicsdarab bezúgta a főhercegi vonat második kupéjának az ablakát. A vonatot azonnal megállították és a tettes keresésére indultak. A merénylőt azonban nem találták. A vizsgálatot megindították.

* **A mit az asszony elveszt, megtalálja a férj.** Érdekes kis epizód játszódott le tegnap délelőtt az ügyeletes rendőrbiztos előtt. Matuska Jánosné vasuti telep lakos sirva panaszkolt, hogy a piaczon nyolcz koronával terhelt pénztárczáját elvesztette. A rendőrségnél úgy a hogy megvizsgálták az asszonyt, ígérve, hogy minden lehető el fognak követni az elveszett pénz megkerítésére. Alig telt el egy negyed óra, midőn egy katonás magatartású, munkás zubbonyba bujtattott ember állított be a rendőrséghez.

— Kapitány ur kérem, — mondta — találtam egy pénztárczát. Nyolcz korona van benne.

A kapitány átvette a tárczát s aztán megkérdezte a becsületes megtalálót:

— Hegy hívják?

— Matuska János vasuti alkalmazott vagyok! — volt a katonás válasz.

Később sült ki, hogy Matuskáné elveszett tárczáját — a férje találta meg.

* **Hivatalos felirat.** A „Hevesvármegyei Lapok“ utóbbi számában olvastuk az alábbi közleményt:

Hivatalos feliratok. Minden magyar embert méltán megbotráncoltat az a hivatalos felirat, mely a kápolnai pénztári helyiség fölött díszleg és a mely édes anyanyelvünket anynyira torzítva mutatja be. Hangzik pedig a felírás ekképen:

ATCZUTAZO KOZONSEG FELKEBÉ-
TIKA JEGYEK ARATMEGSZÁMLÁLVA
KESZEN TARTANI

Az állomás főnöke.

Csak arra vagyunk kíváncsiak: mióta van és meddig lesz ott ez a felirat?

Részünkről a közleményre csak az a megjegyzésünk, hogy szeretnők hinni az abban foglalt vád alaptalanságát. Sic! . . .

* **Vonatösszeütközés.** A németországi Augsburg közelében szombat virradóra a karambolok krónikájában elsőrendű helyet foglaló vonatösszeütközés történt, a melynek emberélet áldozata is van. A kora hajnali órákban ugyanis az augsburgi személyvonattal egy tehervonat összeütközött és az összeütközés

oly heves volt, hogy mindkét lokomotiv porrá zuzódott és a kocsik nagy része is elpusztult. A személyvonat mozdonyvezetője szörnyet halt, négy nevetlen árvát hagyva hátra. Ezenkívül életveszélyes sérülést szenvedett a személyvonaton utazott meizingeni plébános és polgármester. Számos utas szintén súlyos sérülést szenvedett. Az összeütközés okául a nyomban megejtett vasut-rendőri vizsgálat hibás váltóállítást állapított meg.

— **Botrány a gyorsvonaton.** A f. hó 4-én Miskolcra és Budapest között közlekedett esti utasok nyugalmát botrány zavarta meg. Miskolcra a vonatra felszált egy Hartmann Lajos nevű utas és olyan szakaszba akart ülni, ahol már utasok voltak. A szakasz egyik utasa, Faragó Miksa figyelmeztette Hartmann, hogy már nincs hely, mire Hartmann rátámadt és szidalmakkal illette. A heves szóváltás közben egyszerre Hartmann revolvert rántott elő és Faragóra szögezte. A többi utas azonnal közbe lépett és Hartmannat kituszkolta a szakaszból. Faragó a füzes-abonyi, később pedig a hatvani állomáson jelentést tett az esetről. A hatvani állomás-főnök megígérte, hogy távirattal fogja értesíteni a keleti pályához rendőrségét. Az incidens miatt a vonat késést is szenvedett.

† **Hajsza az öngyilkosra.** A Hidegkúti-ut 20. szám alatt üres telken, az ugynevezett Pasaréten folyó hó 5-én szíven lőtte magát Élő János harmincz esztendő nőtlen máv. hivatalosolga. Végzetes tettét hosszas fontolgatás, lelki harc előzte meg. Egész délután a budai hegyek között barangolt s a revolverét próbálgatta. Egy embernek, a kivel az uton találkozott, átadta a névjegyet, közölte vele a szándékát is. Az illető figyelmessé tett két rendőrt az öngyilkos-jelöltre. A rendőrök Élő után siettek. Mikor az észrevette a közeledésüket, futásnak eredt. Vagy háromszáz lépéssel odább az Ördögárokba lőtt, aztán maga ellen fordította a fegyvert. Szívére találta a golyó. A rendőröknek, mikor odaértek hozzája, csak ennyit mondott: — Meglőttem magamat!

Néhány perc múlva kiszendett. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Az öngyilkosság okát nem tudják.

— **Vasuti díjszabási tanfolyam a budapesti kereskedelmi akadémián.** A Magyar Államvasutak és az illetékes székes-fővárosi kereskedelmi testületek támogatásával létesített díjszabási tanfolyam a folyó tanévben immár hetedszer megnyílik. A tanfolyam hivatva van kereskedőknek alkalmat nyújtani, hogy a vasuti árufuvarozási ügyletekhez szükséges fontosabb tudnivalókat rövid idő alatt gyakorlatilag elsajátítsák. A hat év alatt elért eredmények, melyekről a budapesti kereskedelmi akadémia jelentései is beszámolnak, remélni engedik, hogy ezt a hozagpótló intézményt az illetékes körök saját érdekükben az idén is fel fogják karolni. Az előadásokat ezúttal is Gonda József, a kereskedelmi m. kir. minisztériumhoz berendelt államvasuti ellenőr október — márczius hónapokban hetenkint két estéli órában fogja tartani a kereskedelmi akadémián. A beírások hétköznapokon délután 5—8 óra között a Magyar Vasuti és Hajózási Klub könyvtári helyiségében. (VI., Andrassy-ut 69. szám alatt.)

* **Vasuti elgázolások.** A rákosi rendező pályaudvaron egy tehervonat Siskó Mihály

42 éves, nős, fővárosi kertészeti felügyelőt, mikor éjjel hazamenőben a sinek között át akart menni, — elgázolta. A szerencsétlen embert a vonat kerekei teljesen összeronsolták. — Lech Jánosné napszámosnőt ugyancsak a rákosi rendező pályaudvaron érte baleset, a hol is tegnap délben egy vonat elütötte. Súlyos zuzódásaival a klinika szállították.

* **Kiesett a vonatból.** Csaknem végzetessé válható szerencsétlenség érte folyó hó 3-án Kovács Gáborné beregszászi lakosnő 4 éves Mariska nevű leányát. A kis leánygyermek édes anyjával egy látogatásból hazatérőben, a teljes menetsebességgel rohogó személyvonat egyik kocsijának nyitott ajtajából Szürte és Csap állomások között kiesett, óriási kétségbeesésre a gondatlan anyának. A kis gyermek a pályatest mellett elfutó pázsittal benőtt árokba esett és esodálatosan semmi baja sem történt, sőt idillikus játéka a gondviselésnek — mosolygó arczal virágokat tépegetett a kis Mariska, a mint a keresésére indult személyzet feltalálta.

* **Öngyilkos főkalauz.** Mármaros Szigeten Kovács Mihály m. államvasuti főkalauz agusztus 30-án agyonlőtte magát. Anyjával és feleségével a színházban volt, ott két felvonást jókedvvel végig nézett és azután eltávozott. Hozzá tartozói semmi rosszat sem sejtve mentek haza és az alig harmincz éves fiatal férfit átlőtt agygyal találták. Kovácsot a napokban helyezték volna át nagyobb állásba Ungvárra. Öngyilkosságának az okát nem tudják.

* **Villamos vasút Eger és Füzesabony között.** Dr. Setét Sándor ügyvéd és lapszerkesztő az Eger és Füzesabony vasuti összeköttetés reformálása érdekében a mult héten a következő indítványt adta be Eger város képviselőtestületéhez: „Mondja ki a közgyűlés, hogy az Eger—Füzesabony közötti vasuti személyszállításnak olyan berendezését, hogy úgy a fővonal utasai Egerhez, mint az Egerből utazók kivétel nélkül minden személyszállító vonathoz csatlakozást nyerjenek, Eger város gazdasági élete érdekében égető szükségesnek tartja s ezért küldöttség útján kéri fel a kereskedelmi minisztert, hogy ezen szárnyvonalon a személyszállítást olyan villamos vasutak útján bonyolíttassa le, a melyek a 17 kilométer távolságot 12—15 perc alatt megtéve, szakadatlanul közlekednének Eger és Füzesabony között s így Eger város legalább a személyszállítás tekintetében a fővonalba jutna s ez a körülmény a füzesabonyi állomás hivatalos elnevezésében is kifejezést nyerjen.“ Mint értesülünk Eger város közgyűlése egyhangulag elfogadta az indítványt.

* **A vasuti és hajózási klub Berlinben.** A Magyar vasuti és hajózási klub az idén külföldi tanulmányutat rendez. A klubnak mintegy hetven tagja szeptember 4-én Berlinbe

utazott, hogy ott a közlekedést tanulmányozza. Megnézik a berlini városi vasutat, a nagyobb pályaudvarokat, a Siemens és Halske-cég gyárát, valamint a Borsig-féle lokomotivtelepet, a magas és a földalatti vasutat, végül a porosz katonai villámos vonatot, amely óránként 120—140 kilométer sebességgel robot.

Cserélni óhajt a miskolci üzletvezetőség egyik fővonalán állomásozó és csak árufeladási pénztárt kezelő állomás-előjáró egy vicinális vonalon lévő collegájával. — A vidék, állomás és lakás igen szép. Egészséges levegő. — Nagy városok a közelben.

Czím a kiadóhivatalban.

x **Intézeti fehérneműeket** és más **divatáru cikkeket** légczélserűbb **Braunfeld Sándor** áruházában beszerezni, a menyenyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb **szabott ár** minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a tulfizetés ki van zárva.

Kérdések és feleletek.

K. S. urnak. Ön levelében említi, hogy a budapest—marchegi vonalon való utazása alkalmával azt tapasztalta, hogy a kettős vágányon az ugyanazon irányban menő vonatok nem a bal, hanem a jobb vágányon haladnak, — s azt kérdezi miért van ez az eltérés a 25. sz. utasítás 107. cikkétől?

Ezen kérdésre bővebben válaszolunk, miután többek érdeklődnek ezen eltérés iránt.

A budapest—marchegi vonal, mint tudjuk az osztrák államvasut tulajdonából ment át a m. kir. államvasutak kezelésébe, s az előbb említett vasut építési rendszere és egész berendezése az volt, hogy a kettős vágányú vonalrészben az ugyanazon irányban haladó vonatok részére a jobb vágány használtatott, tehát ez volt a „helyes”-nek nevezett vágány. Az átvétel alkalmával ezen rendszert a 95. sz. utasítás 107. cikkének megfelelőleg s evvel egybehanyzólag nem lehetett megváltoztatni pénzügyi okból, mivel ez esetben a dolog nem csak annyiból állt volna, hogy az eddig a jobb vágányon haladó vonatok áttereljék a bal vágányra, hanem előzőleg az egész vonal váltóbefektetését, állomási berendezését át kellett volna alakítani, mely munkálat természetesen nagy csak sok időbe, de horribilis összegbe került volna.

Hogy az osztrák államvasut miért építettett így, annak magyarázatát megtaláljuk a még 1851. évben kiadott, s azóta változatlanul maradt és hagyott vasutüzleti rendtartás 35. §-ában, melyszerint a vonatoknak mindig a vonatiránya szerint jobbra fekvő vágányt kell használni. Tehát ezen kötelezettségnek nevezett vasut eleget is tett.

Már most ebből következik, hogy a vasutüzleti rendtartás 35. §-sa, ellentétben van a 25. sz. utasítás 107. cikkével.

Egyébként mindkét rendszernek vannak védői.

A vasuti üzletrendtartás mellett kardoskodók azt állítják, hogy ez a helyes, mert ezen irányú haladásnál a mozdonyvezető a külső oldalon tartózkodván, módja és alkalma van a védjelző állását, a sorompókat, öröket, a pályatestre közeledő embereket, szekereket és állatokat jó előre észrevenni és szemmel tartani, s így mintegy a pályát kívülről érhető veszélytől óvakodni. A 25. sz. utasítás mellett viaskodók ellenben azt állítják, hogy a bal irányban való haladás a helyesebb, mert ezen haladásnál a mozdonyvezető a belső oldalon tartózkodván, nem csak a saját, de a másik vágányt is szemmel tarthatja, s főként pedig ügyelhet a szemben találkozó vonatra, s erről esetleg adható jelekre.

Természetesen mindkét okoskodásnak van alapja.

A kérdést tulajdonképen a forgalmi szolgálatra vonatkozó alapelvek alapján lehetne eldönteni. Ennek a 30. cikke azonban sem bal sem jobb vágányt nem ismer, hanem így megkülönböztetés helyett azt mondja: kettős vágányú pályán az egy és ugyanazon irányban közlekedő vonatoknak mindig ugyanazon vágányon kell haladniok; mely helyes vágánynak nevezetik. Ezen határozatlan kijelentés szerint az eljárás az üzleti rendtartás 35. §-sa, a 25. sz. utasítás 107. cikke szerint is helyes.

FEJTŐRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Kiegészítő rejtvény.

—per	—ád
—ir	—ma
—ór	—apa
—vet	—gaz
—ár	—ék
—lak	—por
—ép	—át
—szék	—lom
—ok	—akó
—ér	—kos
—tele	—alom
—én	—iró
—kar	—vas
—agy	

Ezen szavak egy-egy betűvel úgy egészítendőek ki, hogy más szavakká váljanak s hogy ezen betűk Arany János egy kedves költeményének első sorát adják.

Megfejtését f. é. 30-ik számunkban hozzuk, a megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Megfejtési határidő szeptember 17.

A f. é. 26-ik számunkban közölt rejtvény megfejtése.

„Nincsen rózsza tövis nélkül.”

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás útján *Landa Károly* nyerte meg, kinek címére Chabot A „A nevelő” című kötetét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. Miskolcz. Versét jövő számunkban hozzuk.
 B. V. B.-Gyarmat. Az ígéretet előjegyeztük!
 K. J. raktárnok. A hiányzó lappéldányt megküldöttük.
 N. B. B. A cikk jövő számunkban kerül közlésre.
 Ifj. K. J. Beküldött verse — bár néhány igen jó rész van benne — a maga egészében nem üti meg a közölkés mértékét. Próbálkozzék meg újból, mert van érzéke a rim, a ríthmus s a lírai hangulat iránt.
 H—gh J—ő. Köszönettel vettük.

Felelős szerkesztő: Ifj. Görgey László.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen
 egy pontosan járó

ébredtőóra

tartós kitűnő **3** szerkezettel.
 ára **csak 3 korona**
 2 évi jótállás mellett.

KLEIN SÁMUEL

máv. pályaorás és ékszerész üzletében

Széchenyi-utca 141. MISKOLCZ a Királyhid mellett.

Ugyanott kaphatók mindennemű arany és ezüst **ékszerek**, férfi és női **zsebórák** és **óralánczok**, ugyszintén fali, inga és konyha **órák** a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett, a leghosszabb ideig tartó jótállással.

Órajavitásokat pontosan és lelkiismeretesen a legrövidebb idő alatt jutányos árban két évi jótállással teljesítek.

A n. érd. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Klein Sámuel

máv. pályaorás és ékszerész.

Sagrada Malaga

à 2 K.

Cina Vasbor vérszegénység ellen biztos szer.
 à 2 K.

Főraktár

Dr. RESOFSZKY EMIL „Sas gyógyszerháza“ Miskolcz, Király-utca
 — (Buzatér). —

Menyasszonyok figyelmébe!

Legújabb találmány!

Ruganyos fejpárnás ágymatracz

Magyar szabadsalom. vagy betét. Saját találmány.

Együttal felemlítem a legújabb féregmentes, **takarékossági fejpárnás ruganyos ágymatraczokat**, melyre nem kell más, mint a lepedő és mégis jobb és kellemesebb fekvésű, mint bármiféle gyártmány.

Az eredeti üzletemben megtekinthető.

Regi kárpitozott butorokat és függönyöket újjáalakítok. Szőnyegetek és függönyök tisztításra és megóvásra elfogadok. Évi lakással bíró hiteleseknek kedvező fizetési feltételeket nyújtok. — Levelező-lapi meghívásra rögtön jövök.

VIG PÁL, kárpitos és díszítő Budapest, VI., Rózsa-u. 77.

15 év óta fennáll.

Az egészség a fő, melyet csakis kellő szel-öztetés által érhetünk el.

Beck Károly

szabad. ablakszellőztető-készülék készítő

BUDAPEST, VIII., József-utca 2. sz.

Szabadalmi szám: 16794.

BECK KÁROLY-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készüléke.

Magyar gyártmány, mely most már felülmúlja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőztető ügyezésszerűségben, jóságban, mint olcsóságukban. Minden ablakra alkalmazhatók. Egészségügyi szempontból 45% által légvonat kizárva.

Ablakszellőztető készülékeim használatban vannak a következő helyeken: Budapest. Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lajos-utca. — Keresk. minisztérium, Budán. — Ref. főgimnázium, Deák-tér. — Magy. kir. Ludovika. Kispesti áll. elemi iskolában s több kórházban és iskolában, a fővárosban s vidéken kitűnőnek bizonyult.

Ablakszellőztetők 7 korona 60 fillértől feljebb.
 Költségvetések ingyen es bérmentve.

Több mint 3000 db már használatban van. Számítalan elismerő levél van kezzeimben, mely a t. közönség meglegedését nyilvánítja. — Mérték vétele végett sziveskedjék hozzám fordulni. — Mindennemű épület- és műlakatos munkát készítek a legjobb kivitelben.

Megrendelések úgy Budapestben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Műhely-áthelyezés!!

Van szerencsém uraságod b. tudomására adni, hogy VIII. ker., Kisfaludy-utca 32 sz. alatt létező, jó hírnévnek örvendő

gépszerelő- és
villanyszerelő
műhelyemet

VIII. Német-utca 16-ik szám alá helyeztem át.

Törekvésem mindenkor oda fog irányulni, hogy uraságodat a lakatosság minden ágában előforduló munkákban, u. m.: nyomdai gépek-, gáz- és benzin-motorok szakszerű javítását, pontos és olcsó árak mellett kiszolgálhassam.

T. czimed b. pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Hunyady János.

MALIK ZSIGMOND

kerékpárkészítő és javító gyára
BUDAPEST, VIII., Légszesz-u. 2.

Elfogad megrendeléseket

a legjobb angol anyagból készült

kerékpárookra

2 évi jótállás mellett.

1901 es modellü új kerékpárokat 75 frtért szállítok.

Legegyszerűbb kezelésü automobilokra (motorkocsik) zománcozások, nikkelezések, valamint minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ATYMICS BENJAMIN

bőröndös

BUDAPEST, SZÖVETSÉG-UTCA 15. SZÁM.

Honi ipar!

Honi ipar!

Mindenféle utazó-eszközök dus választékban.

Árjegyzék kívánatra ingyen.